

DOI <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2021-25-1-50-59>

УДК 303.442.4:[612/7:-023.4]:373.2

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-0452-4835>

*Світлана Васильєва,
кандидат педагогічних наук,
Інститут проблем виховання НАПН України,
м. Київ*

ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІВ ДО ЗДІЙСНЕННЯ РУХОВИХ ЗАВДАНЬ ДІТЬМИ ТРЕТЬОГО РОКУ ЖИТТЯ В УМОВАХ ЗДО

***Анотація.** Уточнено процес підготовки педагогів до впровадження рухових завдань для дітей третього року життя умовах закладу дошкільної освіти. Виявлено, що до структури рухового завдання відкритого типу для дітей третього року життя варто віднести процес рішення рухового завдання (яким чином здійснити рух?); засоби рішення рухового завдання (знайомі дитині предмети, які оточують її або дані безпосередньо для виконання рухового завдання); мотиви для відтворення руху. Взято до уваги, що рухове завдання спрямовано до осмисленого сприйняття дитиною руху, його здійснення, допомагає створити образ руху у дитини. Повноту і якісь образу руху визначаємо мірою досконалості дії дитини, водночас враховуючи вік дітей та особливості психофізіологічного розвитку. Вияв осмисленого здійснення руху вбачаємо у руховій дії дитини. Мотивом до відтворення руху є задоволення потреби дитини у русі, поряд із яким виступають потреби у дії з предметами, у спілкуванні, грі, визнанні дорослим та ін. Розкрито особливості підготовки та проведення рухових завдань відкритого типу на прикладі трьох міні-рухових завдань. Зосереджено увагу на виховних впливах, які мають місце серед рухових завдань відкритого і закритого типів, що входять до історій про рухи для малят, ігор-демонстрацій, ігрових вправ, рухливих ігор. З'ясовано, що рухові завдання відкритого типу допомагають формувати образ руху у дитини третього року життя, що у свою чергу сприяє осмисленому сприйманню дитиною руху, його здійсненню.*

Рухові завдання як спосіб розгортання змісту рухової діяльності, що сприяє осмисленому здійсненню рухів дітьми третього року життя в умовах ЗДО, введено до освітнього процесу дітей раннього віку в Житомирських ЗДО упродовж 2020-2021 років. Зокрема, серію рухових завдань відкритого типу, які мають загальну мету – формування образу руху у дитини: ходьби, бігу, рівноваги, лазіння (під (в) лізання, стрибки, метання (підготовчі вправи) на основі раніше засвоєних рухів, апробовано в ЗДО м. Житомир (Україна) (грудень 2020 – квітень 2021 рр.).

***Ключові слова:** заклад дошкільної освіти, діти третього року життя, образ руху, рух, рухові завдання відкритого та закритого типів, руховий розвиток.*

© Світлана Васильєва, 2021

Вступ. Дитина, маючи руховий досвід, бажає задовольнити потребу в рухах. Набір основних рухів, яким вона володіє, прийшовши до закладу дошкільної освіти (далі – ЗДО), не вирішує її внутрішню суперечність – між новою потребою і реальними психофізичними можливостями, рівнем розвитку сприймання руху; надалі – суперечність між новим завданням, яке дитина усвідомила, сприйняла, і раніше виробленими рухами (діями), тобто її руховим досвідом.

Діти третього року життя, поряд із оволодінням мовою, усвідомленням власного «Я»,

мають потребу у відчутті і сприйманні руху, тобто у руховій діяльності, задля розгортання якої педагога, формуючи особистість з розвиненою потребою у русі та діях у відповідності з метою освітнього процесу, обирають різноманітні рухові завдання для дошкільнят.

Рухові завдання, як один із способів розгортання змісту рухової діяльності, що сприяє осмисленому здійсненню рухів дітьми третього року життя, були впроваджені педагогами груп раннього віку в умовах ЗДО. Це дозволило нам уточнити процес підготовки педагогів до здійснення рухових завдань відкритого та закритого типів дітьми третього року життя.

Мета і завдання. Розкрити процес підготовки педагогів до здійснення рухових завдань дітьми третього року життя в умовах ЗДО.

Методи дослідження. Застосовано бібліографічний метод задля систематизації і класифікації філософської, психолого-педагогічної, медичної літератури, визначення теоретичних засад, змісту та структури провідних категорій дослідження з проблеми рухового розвитку у дітей раннього віку; метод теоретичного аналізу для виявлення фізіологічних засад формування образу руху; аналіз та синтез з метою визначення засобів, які забезпечують руховий розвиток дітей третього року життя. Рухові завдання як спосіб розгортання змісту рухової діяльності, що сприяє осмисленому здійсненню рухів дітьми третього року життя в умовах ЗДО, введено до освітнього процесу дітей раннього віку в Житомирських ЗДО упродовж 2020-2021 рр. Зокрема, серію рухових завдань відкритого типу, які мають загальну мету – формування образу руху у дитини: ходьби, бігу, рівноваги, лазіння (під (в) лізання, стрибки, метання (підготовчі вправи) на основі раніше засвоєних рухів, апробовано в ЗДО м. Житомир (грудень 2020 – квітень 2021 рр.).

Результати дослідження. Поряд із упровадженням тематичного плану для роботи з дітьми третього року життя, потижневого планування організації їхньої життєдіяльності, різних форматів спілкування з дітьми, нашим завданням було зосередити увагу педагогів на рухових завданнях, які можуть існувати у моделюванні освітнього процесу [7]. Це рухові завдання відкритого та закритого типів. Зупинимось на процедурі їх впровадження в освітній процес, яка мала на меті налаштувати педагогів ЗДО до позитивного сприймання процесу як цілісного та водночас дозволила виокремити рухові завдання, зрозуміти, яким чином вони працюють під час різних форматів спілкування з дітьми та яке місце займають у режимі дня дитини.

Рухові завдання, як один із способів розгортання змісту рухової діяльності, що сприяє

осмисленому здійсненню рухів дітьми третього року життя в умовах ЗДО, розроблено на основі наукового знання про руховий (динамічний) стереотип, моторний образ руху М.О. Бернштейна, О.М. Крестовникова, вчення про механізм довільних рухів І.П. Павлова, І.М. Сеченова, які окреслили фізіологічне підґрунтя утворення руху, його поетапне оволодіння та автоматизацію; на знанні про рефлекторну діяльність нервової системи, в основі якої лежать безумовні рефлекси Г.С. Костюка [3; 10; 12; 13; 14; 15].

У процедурі впровадження рухових завдань нами зосереджено увагу на тому, яким чином педагоги можуть бути умілими організаторами, дії яких відповідають поставленій меті, є практично корисними, розумними [1].

З метою впровадження рухових завдань в освітній процес дітей третього року життя педагогічним колективам ЗДО було запропоновано керуватись метою: формувати особистість з розвинутою потребою у русі та діях, яка може впливати на умови, в яких живе, вибудовувати та спрощувати власні рухи, здійснювати їх осмислено; керуватись цією метою упродовж впровадження рухових завдань, дотримуватись єдиних правил, вимог, пропозицій, виконання яких забезпечить реальність, адекватність процесу їх впровадження. Водночас забезпечити процес переробки інформації та внесення можливих змін до змісту рухових завдань, не порушуючи їх структури, рухливих ігор, ігрових вправ, рухового середовища. Створити рухове середовище, яке розвиває в дитині потребу в русі та діях; під час рухливої гри, історії про рухи для малят, гри-демонстрації, рухового завдання пояснити дитині, що вона може впливати на умови, в яких живе, тобто створити власний простір із доступних засобів (іграшок, предметів, які знаходяться в оточуючому середовищі), в якому їй буде комфортно перебувати, грати, жити (хочу!); самостійно примати рішення (можу!) щодо здійснення того чи іншого руху (пройтись або підбігти, дотягнутись або підійти і взяти іграшку і т.д.), а саме: вибудовувати та спрощувати власні рухи; об'єднати у ході освітнього процесу всі запропоновані нами форми спілкування на благо дитини, враховуючи її психофізіологічні особливості, рекомендації фахівців медичної галузі та батьків (осіб, які їх замінюють), режиму дня (карантинних заходів); зосередитись на динаміці проявів дітьми мотивів, відчуттів та сприймань – психічних процесів, які будуть змінюватись упродовж процесу впровадження рухових завдань. Зосередитись на методичних рекомендаціях та процесуальних особливостях уведення до освітнього процесу рухових завдань відкритого та закритого типів, підготовки до них; бути уважними, зібраними, готовими до змін під час

проведення рухових завдань, оскільки очікувані результати не завжди є такими, якими їх уявляють. Приймати неочікуване як один із кроків до перемоги. Спрямовувати дії на впровадження сукупності заходів, направлених до залучення дитини у процес осмисленого здійснення руху, прояву ставлення до власного руху. Упродовж впровадження рухових завдань дотримуватись процесу їх розгортання у заданому напрямі.

До того ж, було ознайомлено педагогів з понятійним апаратом, який допускає зрозуміти його значення та місце у процесі впровадження рухових завдань [6]. Поряд із цим доповнено понятійний апарат такими поняттями, як от: рухова дія – дія за значенням приводити частину тіла (іграшки, власного тіла дитини, дорослого) в рух / керувати рухом, спрямовувати його, направляти самостійно або під впливом педагога; осмислене сприймання руху – прояв (вияв, ставлення) дитини третього року життя до власного руху.

Потребували пояснення мета та процес розгортання рухових завдань відкритого типу (*рухове (психомоторне) завдання (РЗ)*). Рухове завдання розуміємо як спосіб, що відображається у змісті організаційно-доцільних умов забезпечення рухової діяльності дітей третього року життя. Організаційно-доцільні умови розглядаємо поряд з способами, прийомами, процедурами розгортання змісту рухової діяльності [5]. Мета рухового завдання відкритого або закритого типу – через зміст рухового завдання, дотримуючись його структури, сформувані у дитини мотиви до осмисленого здійснення руху.

За М.О. Бернштейном, до структури рухового завдання відкритого типу віднесено:

- процес рішення рухового завдання (яким чином здійснити рух?);
- засоби рішення рухового завдання (знайомі дитині предмети, які оточують її або дані безпосередньо для виконання рухового завдання);
- мотиви для відтворення руху [3].

У ході підготовки та проведення рухових завдань відкритого типу зосереджено увагу на таких особливостях: педагог розуміє, що одне рухове завдання складається із трьох міні-рухових завдань; підготовка вихователем засобів рішення рухових завдань (для трьох міні-рухових завдань) відбувається до розгортання рухового завдання; педагог має дотримуватись порядку (один за одним, перше, друге, третє міні-рухові завдання) впровадження рухових завдань. Провести три міні-рухових завдання за один раз без довгої перерви (перерва на 5-10 хвилин, не більше); розгорнути рухове завдання у другу половину дня, у день тижня, який педагоги обрали для пріоритетної рухової діяльності, загально групового об'єднання дітей

(понеділок чи інший день) або в інший час, зручний для дітей та педагога; використати слова: рух, рухаєшся, рухаємось та інші, які дотичні до рухової діяльності дітей; надати дітям час та можливість самостійно виконати міні-рухові завдання. У таблиці № 1 викладено приклад рухового завдання відкритого типу, яке розподілено на три міні-рухові завдання.

Таблиця 1

Рухове завдання відкритого типу

РЗ відкритого типу			
Міні РЗ №	Яким чином здійснити рух	Засоби рішення рухового завдання	Мотиви
1.	Мета: дістати іграшку. Процес рішення: дитина має дістати іграшку з ялини, тільки піднявши руку (на рівні живота).	Іграшка на вибір педагога, ялина (дерево штучне або звичайне) до 1,5 м у висоту.	іграшка для маніпулювання, іграшка для гри, дістати іграшку для гри.
2.	Мета: дістати іграшку, яка висить високо на ялинці без допомоги. Процес рішення: дитина має взяти стільчика, піднести до ялини, стати на нього, тільки тоді дістане іграшку.	Іграшка на вибір педагога, ялина (дерево штучне або звичайне) до 1,5 м у висоту; стільчик дитячий.	здійснення рухів задля дії з предметом.
3.	Мета: розгорнути ситуацію, під час якої діти підкидають вгору іграшки і вони залітають за лаву (модуль), яку не можна обійти, переступити дітям. Процес рішення: дитина має підійти до лави, перелізти через неї і дістати іграшку, повернутись до гри.	Іграшки (м'які, малих розмірів), лаву (довга, широка) або модуль м'який (колода).	здійснити рух задля продовження гри та дії з іграшкою; задля здійснення самого руху.

Мета міні-рухового завдання № 1 – дістати іграшку. Вихователь просить дитину дістати іграшку з ялини. Процес рішення – яким чином дитина має здійснити рух. Вихователь спостерігає. Увага педагога зосереджена на мотиві, яким керується дитина під час здійснення руху, відкриття або уточнення якого можна спостерігати після того, як дитина дістане іграшку. Якщо дитина буде розглядати, маніпулювати, грати, то перше завдання вона

виконала і цей мотив присутній; якщо ні – над таким мотивом маємо працювати, формувати його.

Мета другого міні-рухового завдання – дістати іграшку, яка висить високо на ялині без сторонньої допомоги. Вихователь просить дитину дістати іграшку, і показує на неї рукою. Спостерігає за дитиною. Не допомагає. Процес рішення: дитина має взяти стільчика, піднести до ялини, стати на нього, тільки тоді дістане іграшку. Дістає іграшку. Якщо дитина здійснила рухи – принесла стільчика, дістала іграшку – вона виконала завдання. Якщо ні – відповідно педагоги мають зафіксувати дії дитини для себе і працювати над таким мотивом далі.

Потім педагог розгортає ситуацію, щоб у дитини виникла нова потреба (в основі прояв переживання та ставлення до власного руху) – осмислено здійснити рух. За такого розгортання ситуації та перебування дитини в ній, ми отримуємо внутрішню суперечність – між новою потребою і реальними психофізичними можливостями дитини, рівнем розвитку сприймання руху дитиною; надалі суперечність між новим завданням, яке дитина усвідомила, сприйняла і раніше виробленими рухами (діями), тобто її руховим досвідом.

Педагог демонструє рух таким чином, щоб у дитини сформувалась потреба повторити його кілька разів, кожного разу отримуючи результат, задоволення від уміння виконувати рух, від особистого осмислення процесу його здійснення.

Розглянемо міні-рухове завдання № 3. Мета цього завдання: розгорнути ситуацію, під час якої діти підкидають вгору іграшки (м'які, малих розмірів – сніжки, м'ячі, кульки); іграшки залітають за лаву (довга, широка), яку не можна обійти, переступити дітям. Процес рішення: дитина має підійти до лави, перелізти через неї і дістати іграшку, а потім повернутись до гри. Мотив: здійснити рух задля продовження гри та дії з іграшкою; задля здійснення самого руху. У той час, коли іграшки у дітей залетіли за лаву і вони спробували її обійти, переступити, але їм це не вдалося, педагог має можливість зосередити увагу дітей і продемонструвати дітям рухи, пояснюючи їх фрагменти. Після цього запропонувати дітям у такий спосіб дістати іграшки, а потім повернутись за лаву і продовжити гру. Ситуація, коли діти спробували кілька разів перелізати та діставати іграшки і вони вже навмисне їх закидають за лаву, щоб здійснювати ці дії, свідчить про перевагу мотиву здійснити рух, тобто про те, що діти осмислили процес його здійснення і тепер із задоволенням уводять його до власного рухового досвіду (присутність позитивної емоційної налаштованості до здійснення руху, прояв позитивного ставлення до власного руху).

Втручання педагога доцільне за особливих ситуацій (коли діти не закидають іграшку за лаву – долучитися до гри і навмисне закинути свою іграшку за лаву, емоційно звернувши увагу на цю ситуацію; розглянути варіанти – звернутися до іграшки, яка в руках педагога. Саме ця іграшка, тримаючи в лапках м'яча, «закинула» його за лаву. На прикладі іграшки продемонструвати рух (лисичка перелазить через лаву) фрагментарно (діти до 3-5 осіб); надати дітям м'які іграшки, які вони найчастіше використовують під час самостійних ігор і ввести до ситуації, коли їхні іграшки «закинули» м'ячі за лаву. У такому варіанті діти самі демонструють і скеровують рухи власних іграшок, які демонструють рух, його фрагменти (діти до 2-3 осіб).

Поряд із цим педагог використовує виховні впливи. Особистісний спрямований прямий вплив застосовується, коли педагог звертається до дитини і пропонує їй діяти, рухатись [4]. Прикладом можуть бути рухові завдання відкритого і закритого типів, які входять до історій про рухи для малят, ігор-демонстрацій, ігрових вправ, рухливих ігор, у ході яких ми використовуємо роз'яснювальне прохання та оцінюємо дитину, що здійснила рух. Опосередкований вплив педагог здійснює через рухове середовище, його організацію, залучення до її рухової діяльності близьких для дитини людей.

Обговорення. У ході підготовки педагогів до впровадження рухових завдань в освітній процес вихователями взято до уваги, що рухове завдання (РЗ) спрямовано до осмисленого сприйняття дитиною руху, його здійснення, РЗ допомагає створити образ руху у дитини.

Повноту і якісь образу руху вихователі визначали мірою досконалості дії дитини, водночас враховуючи вік дітей та особливості їхнього психофізіологічного розвитку. Вияв осмисленого здійснення руху вбачали у руховій дії дитини. Зокрема, мотивом до відтворення руху є задоволення потреби дитини у русі, поряд із яким виступають потреби у дії з предметами, у спілкуванні, визнанні дорослим, гри та ін. Рухові завдання вирішують рухові акти (РА). Рухові акти мають смислову структуру, рухомий склад. РЗ є складовою рухового акту за умови врахування ведучого рівня побудови, якому завдання є адекватним (рівень D і нижчі рівні); процесу зіткнення з руховими можливостями дитини; наявністю засобів; змісту психомоторного досвіду дитини; процесу відпрацювання системою ВНД плану рухового складу дії, де руховим складом є складання проєкту руху. Поряд із цим існують умови, які супроводжують рухові акти. Це існування зовнішніх об'єктів, до яких спрямовано рухове завдання: повне та об'єктивне сприймання об'єкта дитиною та сприйняття кожної чергової

фази і деталі власної дії; сприймання простору, який оточує дитину і в якому знаходиться об'єкт (предмет-подразник); сприймання динамічних параметрів, які перебувають у русі, дії; траєкторії – лінії, яку описує предмет під час руху (є скорочення м'язів, як опосередкований фактор, даний дітям із народження); уведення економічних та раціональних дій до рухових завдань; психофізіологічний досвід здійснення рухів у дитини, з яким вона прийшла до ЗДО, дозволяє нам вибудувати перший проєкт осмисленого руху саме під час впровадження рухових завдань відкритого типу. Саме рухові завдання розкривають можливість процесу автоматизації (на основі рівня предметної дії (рівня D – коли у дитини ведучою є афферентаційна система, є уявлення про предмет, осмислення його форми, значення, які дають активний результат у вигляді дій або серії дій, спрямованих до доцільного маніпулювання цим предметом), існування рухових можливостей дітей, змісту психомоторного досвіду, засобів, система ВНД відпрацьовує план – руховий склад дії [2; 3; 8; 9; 11].

Висновки: розкрито процес підготовки педагогів до здійснення рухових завдань дітьми третього року життя в умовах ЗДО. Зосереджено увагу педагогів на тому, що через рухове завдання відкритого типу можливо розкрити дитині процес здійснення руху, забезпечити цей процес засобами (предметами-подразниками), визначити мотиви для відтворення руху, формувати їх. З'ясовано, що саме в міні-рухових завданнях № 3 зібрано увагу на русі, а не на предметі. Дитина, виконуючи ці рухові завдання, переходить від потреби просто рухатись до предмета до потреби – осмислено здійснювати рух, щоб надалі взаємодіяти з предметом.

Список використаних джерел

1. Академічний тлумачний словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/s/orghanizovuvaty> (дата звернення: 26.01.2021).
2. Бальсевич В. К. Очерки по возрастной кинезиологии человека. Москва : Советский спорт, 1999. 220 с.
3. Бернштейн Н. А. Очерки по физиологии движений и физиологии активности. Москва : Медицина, 1966. 349 с.
4. Бех І. Д. Виховання особистості: Вибрані наукові праці. Чернівці: Букрек, 2015. Т. II. 640 с.
5. Бех І. Д. Особистість на шляху до духовних цінностей: монографія / Київ-Чернівці: Букрек, 2018. 318 с.
6. Васильєва С. А. Понятійне поле дослідження проблеми рухового розвитку дітей третього року життя. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей і молоді: зб. наук. праць. Київ: Інститут проблем виховання НАПН України, 2019. Вип. 23. Кн. I. С. 43-52.
7. Гавриш Н. В., Рагозіна В. В., Васильєва С. А. Моделювання освітнього процесу в групах раннього віку. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. праць. Київ: Інститут проблем виховання НАПН України, 2020. Вип. 24. Кн. I. С. 85-105.

8. Завацький В. І. Фізіологічна характеристика рухів як цілеспрямованої поведінки людини: навч. посіб. Луцьк : Надстир'я, 1993. 284 с.
9. Костюк Г. С. Психологія: підручник для педагогічних вузів. Київ: Радянська школа, 1968. 571 с.
10. Крестовников А. Н. Очерки по физиологии физических упражнений. Москва : Физкультура и спорт, 1951. 531 с.
11. Махлазов О. Р. Психологія та психофізіологія управління руховою діяльністю: монографія / Київ : Євролінія, 2016. 320 с.
12. Павлов И. П. Полное собрание сочинений. М.-Л.: Издательство АН СССР, 1951. Т. III. Кн. I. 392 с.
13. Павлов И. П. Лекции о работе больших полушарий головного мозга. Москва: Медицина, 1952. 272 с.
14. Сеченов И. М. Рефлексы головного мозга. Москва: Издательство АН СССР, 1961. 100 с.
15. Сеченов И. М. Избранные философские и психологические труды. Москва: ОГИЗ. Гос. Изд. Полит. Лит, 1947. 654, [2] с.

References

1. *Akademichnyi tлумachnyi slovnyk ukrainskoi movy* [Academic explanatory dictionary of the Ukrainian language]. Retrieved from <http://sum.in.ua/s/orghanizovuvaty>
2. Balsevich, V. K. (1999). *Ocherki po vozrastnoi kineziologii cheloveka* [Essays on the age of human kinesiology]. Moscow: Sovetskii sport.
3. Bernshtein, N. A. (1966). *Ocherki po fiziologii dvizhenii i fiziologii aktivnosti* [Essays on the physiology of movements and the physiology of activity]. Moscow: Meditsina.
4. Bekh, I. D. (2015). *Vykhovannia osobystosti: Vybrani naukovy pratsi* [Education of personality: Selected scientific works]. Vol. II. Chernivtsi: Bukrek.
5. Bekh, I. D. (2018). *Osobystist na shliakhu do dukhovnykh tsinnostei* [Personality on the way to spiritual values]. Kyiv-Chernivtsi: Bukrek.
6. Vasylieva, S. A. (2019). Poniatiine pole doslidzhennia problemy rukhovoho rozvytku ditei tretogo roku zhytta [Conceptual field of research of a problem of motor development of children of the third year of life]. *Teoretyko-metodychni problemy vykhovannya ditei i molodi*, 23(1), 43-52.
7. Havrysh, N. V., Rahozina, V. V., & Vasylieva, S. A. (2020). Modelyuvannia osvithnoho protsesu v hrupakh rannoho viku [Modelling of the educational process in early age groups]. *Teoretyko-metodychni problemy vykhovannya ditei ta uchnivskoi molodi*, 24(1), 85-105.
8. Zavatskyi, V. I. (1993). *Fiziologichna kharakterystyka rukhiv yak tsilespryamovanoi povedinky lyudyny* [Physiological characteristics of movements as purposeful human behaviour]. Lutsk: Nadstyria.
9. Kostyuk, H. S. (1968). *Psykhohiia* [Psychology]. Kyiv: Radianska shkola.
10. Krestovnikov, A. N. (1951). *Ocherki po fiziologii fizicheskikh uprazhnenii* [Essays on the physiology of physical exercises]. Moscow: Fizkultura i sport.
11. Makhlaзов, O. R. (2016). *Psykhohiia ta psykhofiziologiia upravlinnia rukhovoii diialnistiu* [Psychology and psychophysiology of motor activity management]. Kyiv: Yevroliniia.
12. Pavlov, I. P. (1951). *Polnoe sobranie sochinenii* [Complete collection of works]: Vol. 3. Moscow-Leningrad: Izdatelstvo AN SSSR.
13. Pavlov, I. P. (1952). *Lektsii o rabote bolshykh polusharii golovnoho mozga* [Lectures on the work of the large hemispheres of the brain]. Moscow: Meditsina.
14. Sechenov, I. M. (1961). *Refleksy golovnoho mozga* [Reflexes of the brain]. Moscow: Izdatelstvo ANSSR.
15. Sechenov, I. M. (1947). *Izbrannye filosofskie i psikhologicheskie trudy* [Selected philosophical and psychological works]. Moscow: OGIZ.

*Svetlana Vasilieva,
PhD in Pedagogy,
Institute of Problems on Education of the NAES of Ukraine,
Kyiv*

TRAINING OF EDUCATORS FOR PERFORMANCE OF MOTOR TASKS BY CHILDREN OF THE THIRD YEAR OF LIFE IN THE CONDITIONS OF INSTITUTIONS OF PRESCHOOL EDUCATION

Abstract. *The process of training of educators for performance motor tasks by children of the third year of life in the conditions of institution of preschool education is specified. It was found that the structure of the open motor task for children of the third year of life should include process of solving the motor task (how to move?); means of solving a motor task (familiar to the child objects that surround him or data directly to perform a motor task); motives for the reproduction of movement. It is taken into account that the motor task is aimed at the development of meaningful perception of the child's movement, its implementation. In addition, it helps to create an image of movement in the child. The meaningful manifestation of movement is considered in the motor action of the child. The motive for the reproduction of movement is to satisfy the child's need for movement, along with the need for action with objects, communication, recognition of an adult, play, etc. The features of preparation and carrying out of open motor tasks by the example of three mini-motor tasks are presented. The author focuses on the educational influences that take place among the motor tasks of open and closed types, which are included in stories for kids about movements, game-demonstrations, game-exercises, action games. It was found that open type motor tasks help to develop the image of movement among the child of the third year of life, which in turn contributes to a meaningful perception of movement by the child, its implementation.*

Motor tasks as a way of developing the content of motor activity, which contributes to the meaningful implementation of movements by children of the third year of life in the conditions of institution of preschool education, were introduced into the educational process of early age children in Zhytomyr institution of preschool education during 2020-2021. In particular, a series of motor tasks of open types that have a common goal – the formation of the image of movement in the child: walking, running, balance, climbing (climbing), jumping, throwing (preparatory exercises) based on previously learned movements, tested in the institution of preschool education in Zhytomyr (Ukraine) (December 2020 – April 2021).

Key words: *institution of preschool education, children of the third year of life, way of movement, movement, motor tasks of open and closed types, motor development.*

Стаття надійшла до редакції 07.07.2021.
Стаття прийнята до публікації 15.08.2021.